

Manual dels hàbitats de Catalunya

Volum VI

4 Boscós

Generalitat de Catalunya
Departament de Medi Ambient
i Habitatge

Aspecte

Bosc d'alzines, dens i ombrívol, amb un sotabosc divers, i sovint ben desenvolupat, en què predominen els esclerofil·les. No rarament s'hi pot distingir un estrat arbustiu alt, que acull alguns laurifolis, i un de baix. A més, hi són especialment freqüents les lianes que, per mitjans diversos (tiges volubles, circells, agullons...), s'enfilen sobre els arbustos o sobre les mateixes alzines en cerca de la llum del sol. L'estrat herbaci és molt dispers, constituït per plantes que aguanten bé la penombra. L'alzinar presenta força variabilitat segons el territori on es fa; pot ser que hi penetrin alguns arbres caducifolis, com és ara el server o alguns roures, o diverses plantes d'ambients més secs, com són el càdec o la savina.

Alzinars de Montpalau (Maresme). A. Ferré

Ecologia

- Àrees biogeogràfiques** – Terra baixa: contrades marítimes subhúmedes (i muntanya mediterrània marítima).
- Ambients que ocupa** – Vessants de puigs i serres, però també algunes planes.
- Clima** – Mediterrani marítim (o mediterrani muntanyenc) subhúmit.
- Substrat i sòl** – Substrats diversos. Sòls profunds i madurs, amb un horitzó orgànic superficial ben desenvolupat; més rarament, sòls relativament esquelètics i pedregosos.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Quercus ilex</i> (alzina)	•		•	
Estrat arbustiu				
<i>Viburnum tinus</i> (marfull)		•	•	
<i>Arbutus unedo</i> (arboç)		•	•	
<i>Rosa sempervirens</i> (englantiner)			•	
<i>Phillyrea latifolia</i> (aladern fals)			•	
<i>Rhamnus alaternus</i> (aladern)			•	
<i>Pistacia lentiscus</i> (llentiscle)			•	
Estrat herbaci i lianoide				
<i>Rubia peregrina</i> (rogeta)		•	•	
<i>Lonicera implexa</i> (lligabosc)			•	
<i>Smilax aspera</i> (aristol)			•	
<i>Viola alba</i> (violeta de bosc)			•	
<i>Ruscus aculeatus</i> (galzeran)			•	
<i>Asplenium onopteris</i> (falzia negra)			•	

Aristol. V. Canals

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Quercetum ilicis Br.-Bl. 1915

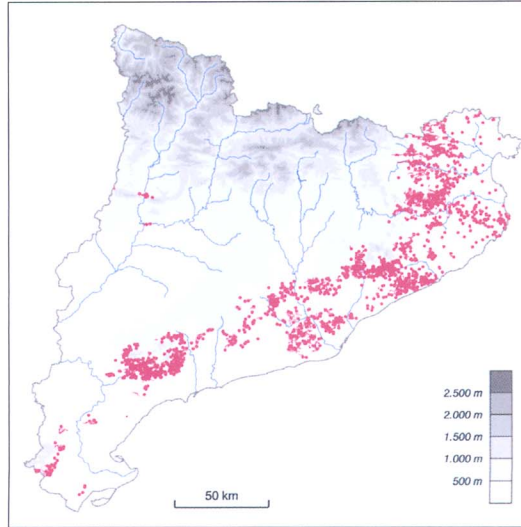
Englantiner. M.A. Cardona

Alzinar a la serra de Collserola. X. Font

Distribució dins el territori català

Pirineus orientals i territoris ruscínic, olositànic i catalanídic (i localment l'ausosegàrric). També, excepcionalment, als Prepirineus centrals (Pallars Jussà i la Noguera), en indrets arrecerats i frescals, com ara congostos i zones basals de vessants obacs.

Gestió, usos i problemes de conservació

Fins fa poc aquests boscos s'havien aprofitat per carbonejar o per fer-hi pasturar el bestiar. L'abandó d'aquestes pràctiques n'ha propiciat la recuperació, especialment en els vessants més rostos (sempre menys alterats), a les obagues (on la regeneració és relativament ràpida) i àdhuc en alguns solells de les àrees muntanyoses. Pocs alzinars hi ha a les terres planes, transformades per l'agricultura o pel desenvolupament urbà; per això, els que encara es conserven caldria preservar-los i procurar que evolucionin de manera natural, per tal de tenir-ne alguna mostra ben madura.

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	► ④	espai iberooccità, extens (terres catalanoprovençals)
Freqüència dins el territori català	► ③	bastant comú
Forma d'implantació territorial	► ①	superfícies grans
Diversitat florística	► ②	mitjana
Grau de maduresa	► ③	madur
Amenaça	► ①	no amenaçat

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

9340 Alzinars i carrascars

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

45c Alzinars (boscos o màquies de *Quercus ilex*) de terra baixa

